

Сусрет у спомен Божјег човјека

У току своје дуге архијерејске службе (1784-1830) Свети Петар Цетињски имао је више сарадника. Међу њима знаменито мјесто припада Дубровчанину, веома образованом опату Франческу Висковић Долчију. Он је пуних двадесет година вршио службу личног секретара, савјетника и преводиоца за латински, италијански, њемачки и француски језик Светом Петру Цетињском (1784-1804). По неистраживим путевима Господњим, упокојио се у манастиру Стањевићи 27. априла 1805. године, гдје је сахрањен у општу монашку гробницу.

У спомен на овог драгоцјеног сарадника Светог Петра, дон др Дејан Турза, католички свештеник у Сутомору посјетио је манастир Стањевићи и упалио свијећу за душу опата Франћеска у манастирској цркви. Током сусрета са монасима манастира Стањевићи, јеромонахом Јованом и монахом Павлом, дон Дејан је размијенио сјећања на сусрете са митрополитом Амфилохијем у Цетињу (2012), Бару (2014) и Кућанцима (2018), родном мјесту патријарха Павла. Истакао је да је сваки од ових сусрета оставио снажан утисак на њега а у Кућанцима и на његове родитеље које је митрополит срдечно поздравио и одао им признање што су свога сина из равне Славоније даровали на службу

Богу у кршевито Приморје.

Монах др Павле Кондић, управник Архива Митрополије, захвалио се за братску посјету дон др Дејану Турзи и за сјећање на опата Дочија који је у своје вријеме био десна рука Светом Петру Цетињском на пољу дипломатских контаката са Паризом, Бечом и Москвом. Навео је да је митрополит Амфилохије приликом сваке посјете Стањевићима спомињао и опата Долчија као поузданог и оданог сарадника Светог Петра. У његов спомен је изговорио похвално слово пред надбискупом београдским Станиславом Хочеварем, кога је тим поводом и довео у посјету Стањевићима, 22. августа 2019. и у спомен тог сусрета даровао му напрсни крст. Дон др Турза и монах др Павле Кондић размјенили су мисли и сазнања о чињеницама из животне путање опата Долчија, који је дао вриједног доприноса у напорима Светог Петра за ослобођење народа од вјековних непријатеља.

У спомен на личност и дјело опата Долчија, дон Дејан је предао на дар за библиотеку манастира двије драгоцене богослужбене књиге – фототипска издања знаменитог Которског понтификала из 1166. и Барског официјала из 1324. Од стране манастира Стањевићи, монах Павле предао је дон Дејану уздарје, такође двије монографије: „Радосно пењање на Голготу“ посвећене исповједнику вјере епископу Варнави хвостаском који је робијао у истој ћелији у Зеници са бискупом мостарским Петром Чуле а обојица као жртве комунистичког прогона Хришћанства у БиХ 1947-1952. Са посебном чашћу истакао је да су у тој књизи објављени документи и свједочанства о страдању Светог Варнаве које је, из Бискупског архива у Мостару, 2009. дао на увид бискуп Ратко Перић. Друга монографија је „Хришћанске старине Васојевића и Хота“ посвећена ранохришћанском наслеђу тога простора, објављена у издању Епархије будимљанско-никшићке 2021. Монах Павле је истакао да је овај сусрет био својеврсни изданак и савремена потврда духовних сагледавања сусретања и преплитања источне и западне традиције Хришћанства које је митрополит Амфилохије савршено описао у студији „Бенедиктинска и светосавска традиција у Приморју“.

Франческо Долчи др Висковић рођен је у Дубровнику 1742. На неким документима поносно се потписивао да је пореклом „ex ducatu Sancti Sabae“ – из војводства Светог Саве (Херцеговине). Теологију је учио у родном граду и Риму. Свештеничку службу вршио је у Дубровнику, Перасту, Бечу и Петропољу. Са одличним класичним и општим образовањем, уз добро знање главних европских језика, имао је и развијене способности дипломатске комуникације. Имао је и поетског дара о чему свједоче оде и похвалне пјесме

које је, на латинском као универзалном језику науке тога доба, објавио у част неколико знаменитих личности а међу њима и ода у част Карловачког митрополита Стефана Статимировића. У дипломатским архивима Беча, Москве, Венеције, Париза и у црквеном архивима најпре дубровачким има доста докумената о његовом животу и раду. И пре ступања у службу Светог Петра, 1784. више пута боравио је у дипломатским мисијама у Црној Гори. Имао је интензивну улогу у веома сложеним приликама и односима великих сила на просторима јужног Јадрана, последње двије деценије 18. вијека. Нажалост, и поред противљења Светог Петра и његовог покровитељства, у исконструисаном политичком процесу осуђен је крајем 1804. од црногорског збора на заточење у манастир Стањевиће, у коме се упокојио 27. априла 1805. године.

mitropolija.com